

Fair Transport wereldwijd

FRANK MOREELS

Voorzitter European Transport Workers' Federation

Voorzitter Belgische TransportBond

Fair transport wereldwijd

De wereld verandert

De afgelopen jaren zijn arbeiders overal ter wereld geconfronteerd met het neoliberalisme, een georganiseerde aanval op de verzorgingsstaat. Het is een wereldwijde aanval, geïnspireerd door extreem kapitalisme en de hebzucht van enkelen op de kap van velen. Als gevolg hiervan worden al onze leden geconfronteerd met dezelfde uitdagingen: deregulering, privatisering, een race to the bottom op het gebied van lonen en arbeidsomstandigheden, waarbij het low-cost model wordt opgedrongen in al onze industrieën. Het zijn niet alleen de werknemers die hun rechten en welzijn ontmanteld zien worden. Het neoliberalisme is er ook op uit om vakbonden en vakbondsrechten te ontmantelen.

Toch leidt de kapitalistische organisatie van onze economie ons van de ene crisis naar de andere. De financiële crisis in 2008, de ergste sinds de Tweede Wereldoorlog, had een grote impact met banken en financiële bedrijven die failliet gingen.

Regeringen moesten de economie redden door de schulden over te nemen, maar zonder enige collectivisering.

De pandemie heeft het systeem ook op de proef gesteld door de ene lockdown na de andere te veroorzaken, met grote gevolgen voor de economie en vooral voor onze werknemers. Transportmedewerkers konden niet van thuis uit werken, maar hielden en houden de wereld in beweging. Gezondheid en veiligheid werden een grote zorg voor de vakbonden en moeten hoog op onze agenda blijven staan. Veel werknemers werden tijdens de crisis ontslagen of verlieten de sector om nooit meer terug te keren.

Dit werd gevolgd door de oorlogscrisis in Oekraïne, die wereldwijd een torenhoge inflatie veroorzaakte, waarbij de prijzen de pan uit rezen, zonder dat de lonen van de werknemers dat ook deden.

In veel landen hebben de arbeiderspartijen het contact met de vakbeweging verloren. Sommigen werden verleid door "the third way", gepromoot door Tony Blair. Ze hebben verzuimd om de oneerlijkheid van het systeem fundamenteel in twijfel te trekken en hebben alleen geprobeerd om het te verfijnen.

In combinatie met deze fundamentele crisissen die het systeem aantasten, toont het neoliberalisme aan dat de tegenstelling tussen arbeiders en kapitaal geen geschiedenis is, wat sommigen ons ook willen doen geloven. Laten we het TINA-fatalisme, dat doet alsof er geen alternatief is voor privatisering en deregulering, uitdagen.

ITF (International Transport Workers Federation) zou vooraan moeten staan wanneer het erop aan komt om terug te vechten, want er is een alternatief: het onze!

Het kolonialisme - dat vroeger diende om de uitbuiting van de halve aardbol te organiseren ten voordele van de elite in het rijke Noorden - is vervangen door wereldwijde uitbuiting. Deze globalisering veroorzaakt onder andere destabilisatie en onzekerheid voor de werkende bevolking in het hoge Noorden. De transformatie van de wereld in een dorp, samen met enorme migratie door oorlog, klimaatverandering en oneerlijke verdeling van rijkdom over de wereld, creëert intolerante reflexen bij de bevolking in het hoge Noorden en frustratie in het Zuiden.

De groeiende invloed van extreemrechtse politiek en populisme gaat hand in hand met deze globalisering. Al vele jaren krijgen populisme en extreemrechtse partijen over de hele wereld steeds meer invloed. Met hun valse verhalen over het beschermen van de "eigen bevolking" zijn ze in werkelijkheid gericht op het afbreken van de rechten van werknemers, het stimuleren van racisme en uitsluiting,... Terwijl extreemrechts in de tweede helft van de 20e eeuw marginaal was, zijn extreemrechtse en fascistische partijen nu terug van weggeweest.

Op veel plaatsen is extreemrechts onderdeel geworden van de regering of heeft het zelfs de macht overgenomen. Trump werd president van de VS en betwistte het democratische resultaat nadat hij de verkiezingen had verloren, waarbij zijn aanhangers het Huis van Afgevaardigden aanvielen. In Brazilië is het Bolsonarisme verslagen door Lula, maar Bolsonaro zelf bereidt een comeback voor, terwijl Meloni premier van Italië is en Orban eerste minister van Hongarije ...

Sommigen willen ons doen geloven dat vluchtelingen en immigranten de oorzaak zijn van de crisissen waarmee we in het Noorden te maken hebben. Maar we weten dat niemand zijn of haar land zomaar "voor de lol" verlaat.

Vluchtelingen vluchten voor oorlogen, hongersnood en armoede, ... We moeten niet alleen extreem waakzaam en streng zijn als het gaat om racisme en uitsluiting. ITF moet ook echte stappen zetten om de invloed van extreemrechts te stoppen, door zich te richten op het opleiden van werknemers en op campagnes op basis van belangrijke symbolen, zoals het dragen van de rode driehoek (het symbool van politieke en vakbondsconcentratiekampgevangenen kan worden gebruikt om discussies te openen) of het aandringen op het aannemen van 8 mei (de dag van de overwinning van de democratie op het nazisme) als officiële feestdag als campagnedoel.

De democratie zelf staat overal ter wereld onder druk. Autoritaire regimes, autocraten en dictators zijn in steeds meer landen aan de macht. Autoritaire leiders in Azië, Afrika, het Midden-Oosten en Europa verwaarlozen de democratie. Het recht om zich te organiseren, het recht om te kiezen voor vakbondsacties, het recht om te demonstreren en het recht om te onderhandelen lopen gevaar. Vrouwenrechten worden in veel landen, zoals Iran en Afghanistan, met de voeten getreden.

Overal ter wereld worden de mensenrechten in twijfel getrokken. Journalisten en vakbondsleden worden geïntimideerd en soms zelfs gevangen gezet. De ITUC (International Trade Union Confederation) publiceerde onlangs haar "Global Rights Index", die licht werpt op de praktijken van regeringen en bedrijven. 149 landen werden gecontroleerd en beoordeeld op het respecteren van vakbondsrechten: 90% van deze landen schond het stakingsrecht, terwijl 80% het recht op collectieve onderhandelingen schond en vakbondsleden in 8 landen werden vermoord!

Het aantal landen waar de autoriteiten de registratie van vakbonden verhinderden, steeg van 59% van de landen in 2019 naar 73% van de landen in 2023! Werknemers werden blootgesteld aan geweld in 44 landen in 2023. Het aantal landen waar arbeiders werden gearresteerd en vastgehouden steeg van 25% in 2014 naar 46% in 2023.

Het stakingsrecht, het recht om vakbondsacties te organiseren en de persvrijheid zijn mensenrechten! En het is onze verantwoordelijkheid om deze mensenrechten te verdedigen. Als "ze" één van ons raken, vallen "ze" ons allemaal aan.

Intensiever campagne voeren voor gevangenen en vervolgte vakbondsleden zou onze prioriteit moeten zijn.

En ja, we moeten sterk opkomen tegen oorlogen tussen mensen, tegen honger en tegen armoede in de wereld.

De transportindustrie verandert

De globalisering heeft onze transportsector een nieuwe vorm en een cruciale rol gegeven in het economische proces. Zonder de vitale rol van transport in de toeleveringsketen zou de wereldhandel in duigen vallen.

Scheepvaart, luchtvervoer, wegvervoer en havens zijn cruciaal voor de wereldhandel, net als logistiek, opslag, enz. Dit betekent ook dat we macht hebben. We zouden het hele netwerk kunnen laten instorten als we dat zouden willen.

Als transportvakbonden nog steeds invloed willen hebben, kunnen we onze "lokale" bedrijven niet aanpakken zonder naar het globale plaatje te kijken. Dit plaatje bestaat uit economische werkgevers, orderverstrekkingen en andere spelers, die als spinnen in het midden van een immens web zitten. Ze beheersen hele toeleveringsketens, de scheepvaart en haventerminals en hebben daardoor impact op de logistiek, de opslag, enz. terwijl ze harde concurrentie en zelfs een race to the bottom organiseren.

Vakbonden moeten zich wereldwijd organiseren, hun eigen netwerken creëren en de economische werkgevers uitdagen.

Zou het onredelijk zijn om due diligence te vragen van opdrachtgevers? Zou het te veel gevraagd zijn van grote multinationals om hun toeleveringsketens op te schonen en verantwoordelijkheid te nemen voor wat daar gebeurt, zelfs als ze hun logistieke en transportactiviteiten uitbesteden? Nee, dat is het niet!

ITF-vakbonden hebben de nodige invloed om de logistiek te organiseren. We hebben sterke vakbonden in de luchtvaart, havens en op andere plaatsen. We kunnen en moeten deze kracht gebruiken om de hele toeleveringsketen te organiseren. En we kunnen dit beter dan andere wereldwijde federaties.

Na de pandemie hebben we te maken gehad met een tekort aan personeel in bijna alle transportsectoren. Maar het gaat niet echt om een personeelstekort, maar om een gebrek aan goede banen. Dit vormt een bedreiging voor de sector, maar is ook een kans voor werknemers en hun vakbonden. Het geeft ons de kans om te onderhandelen over aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en goede lonen. Transport kan nooit gratis zijn. Er hangt een prijskaartje aan, al zeker als we streven naar eerlijk transport met vaste tarieven, eerlijke lonen en arbeidsomstandigheden. Het is ook tijd om de werkgevers in onze sector ervan te overtuigen dat goede arbeidsomstandigheden en fatsoenlijke lonen cruciaal zijn voor het vinden en behouden van gemotiveerde werknemers.

Automatisering en digitalisering hebben een grote invloed op onze industrie, en niet alleen door het automatiseren van werkprocessen door middel van robotisering en slimme systemen, zoals kunstmatige intelligentie.

De platformeconomie, gebaseerd op digitale processen, zorgt voor een ware revolutie in grote delen van onze industrieën, zoals Uber in de taxiwereld of Deliveroo in de bezorgindustrie. Nieuwe spelers zoals Amazon nemen een groot deel van alle logistieke activiteiten over. Vakbonden hebben geen andere keuze dan met deze ontwikkelingen om te gaan.

We moeten blijven vechten tegen de misclassificatie van werknemers in deze opkomende industrieën. Momenteel zijn er 28 miljoen werknemers werkzaam in de platformindustrie in de EU. In 2025 zullen dat er 43 miljoen zijn. Daarom moeten de vakbonden de platformwerkers organiseren.

Alleen dwazen kunnen het bestaan van de opwarming van de aarde en klimaatverandering ontkennen. We weten allemaal dat de aarde warmer wordt met alle (negatieve) gevolgen van dien, zoals extreme hitte, bosbranden, overstromingen, drinkwatertekorten en grootschalige hongersnoden. En laten we eerlijk zijn, de transporteconomie is een deel van het probleem. Maar het is ook een deel van de oplossing.

Laten we beginnen met het erover eens te zijn dat klimaatproblemen niet stoppen bij de grenzen van een land of continent. Deze problemen moeten daarom op internationale schaal worden aangepakt. En als de transportsector de verantwoordelijkheid moet nemen om de klimaatcrisis aan te pakken, kunnen we niet toestaan dat werknemers de prijs betalen.

We willen dat de vervuilers worden aangepakt. Maar laten we transportwerkgevers en overheden ook oproepen om te investeren in vergroening van de industrie, duurzame innovatie en infrastructuur, maar ook in waterstofmotorisering, elektrificatie, enz.

Betaalbaar, efficiënt en adequaat openbaar vervoer op basis van duurzame vervoersmethoden is een mogelijke oplossing voor steden die geblokkeerd zijn door files die veroorzaakt worden doordat mensen privé-vervoer moeten gebruiken om naar hun werk te gaan. We moeten dus niet alleen strijden voor openbaar vervoer (trein, bus, metro, enz.) in het belang van de werknemers in de sectoren die we vertegenwoordigen, maar ook als we meer duurzaamheid willen.

Een sterk ITF om nieuwe uitdagingen aan te pakken

Schepen varen over de hele wereld, vrachtwagens stoppen niet bij de landsgrenzen, vliegtuigen vliegen over de hele wereld en beslissingen over haventerminals worden op mondiaal niveau genomen. De transportsector is per definitie internationaal. Daarom moeten transportvakbonden ook internationaal zijn. Dit onderstreept de noodzaak van een sterk, efficiënt, gestructureerd en relevant ITF.

Regeringen en leiders op hoog niveau, inclusief die van internationale vakbonden, moeten zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. ITF heeft ook frisse, innovatieve ideeën nodig.

Leiderschap "oude stijl" is tegenwoordig niet langer effectief of geaccepteerd.

ITF moet zich actief inzetten voor antiracisme, gendergelijkheid, wederzijds respect en inclusiviteit, op alle niveaus binnen de organisatie en zeker bij het leiderschap.

Hoewel het hoofdkantoor in Londen cruciaal is en blijft om dit doel te bereiken, zouden de regionale afdelingen, die nauw verbonden zijn met de aangesloten leden, een crucialere rol moeten spelen om ITF te helpen haar aangesloten leden te ondersteunen. De regio's zijn het kloppend hart van de ITF, dus er moeten meer financiële en menselijke middelen worden geïnvesteerd in de regionale afdelingen. Door de regionale vice-voorzitters meer te betrekken bij het dagelijks bestuur van ITF zouden de regio's een grotere impact kunnen hebben.

Elk project, elke vergadering en elke verklaring van ITF moet de "relevantietest" doorstaan. Alles wat we doen moet relevant zijn voor de aangeslotenen. En de aangeslotenen weten het best wat hun verwachtingen, eisen en behoeften zijn. De bottom-up benadering in plaats van een top-down benadering moet prioriteit krijgen.

Als we onze vergaderingen, agenda's en documenten die moeten worden verstuurd, eerder van tevoren zouden kunnen voorbereiden, samen met actieplannen met concrete en meetbare doelstellingen, zou dit ons kunnen helpen om de organisatie nog efficiënter te maken.

Sectoroverschrijdende projecten moeten worden aangemoedigd in de organisatie. In de maritieme sector hebben we gezien dat de samenwerking tussen zeelieden en havenarbeiders ons sterker maakt. Dit soort sectoroverschrijdende samenwerking zal ons versterken. Om bijvoorbeeld de logistieke sector nog effectiever te organiseren, moeten we vakbonden ontwikkelen die over de individuele sectorgrenzen heen samenwerken.

En als we de maritieme sector als inspiratiebron nemen, hoe zit het dan met "inspectiesystemen" in andere sectoren, zoals het wegvervoer? We willen deze ideeën niet kopiëren/plakken, maar ons laten inspireren om soortgelijke strategieën in andere sectoren te ontwikkelen. We zijn het er tenslotte allemaal over eens dat de inspectiediensten een succesvol systeem zijn, dat garandeert dat we een impact hebben op de maritieme sector.

Sommigen zeggen dat jongeren de toekomst van de vakbonden zijn. Ik ben het daar niet mee eens, want jonge werknemers zijn het heden van de vakbonden! Veel jongeren werken in onze veranderende industrie. Daarom moeten zij vandaag hun plaats hebben in onze vakbonden.

Vrouwen maken de helft van de bevolking uit, maar onze sector staat absoluut niet open voor vrouwelijke werknemers. Geconfronteerd met geweld en pesterijen op de werkvloer, seksisme en macho-mentaliteit en sanitaire problemen, voelen vrouwen zich niet welkom in de transportsector of in onze vakbonden. We moeten de obstakels wegnemen die vrouwen weghouden uit onze sector. En er is meer nodig dan alleen het implementeren van Conventie 190 van de ILO om de deur open te zetten voor vrouwen.

Inclusiviteit moet centraal staan in ons vakbondswerk! Minderheden zouden niet mogen bestaan in onze vakbonden, want iedereen zou zich welkom en "thuis" moeten voelen. Wederzijds respect en het omarmen van diversiteit zijn een basisprincipe voor internationaal vakbondswerk.

En ja, we mogen trots zijn! Trots dat we concrete solidariteit konden organiseren met de Oekraïense werknemers die het slachtoffer zijn van een oorlog. En trots dat we onze collega's in Turkije en Syrië konden helpen toen ze getroffen werden door rampzalige aardbevingen. Dit soort directe steun, financieel of met goederen, moet centraal blijven staan in onze aanpak. Het kan geen optie zijn om een verhaal over solidariteit te hebben en er niet te staan wanneer onze broeders en zusters lijden.

Samen sterk

Het belang van vakbondsprojecten kan niet genoeg benadrukt worden, omdat deze projecten gebaseerd zijn op solidariteit. Ze dienen het gemeenschappelijke doel om de vakbondsmacht over de hele wereld te versterken. Zoals eerder vermeld, hebben we sterke vakbonden in alle verschillende sectoren. Laten we deze kracht gebruiken om samen te werken en vakbonden te versterken die nog steeds aan kracht winnen. En, vergis je niet, de 'gevestigde vakbonden' kunnen ook veel leren van nieuwe organisaties, van hun enthousiasme, toewijding en doorzettingsvermogen, ondanks het feit dat ze met beperkte middelen werken.

Wij vakbondsleden hebben ons hoofd altijd in de wolken. We dromen van een betere wereld voor de werknemers die we vertegenwoordigen!

Maar we staan ook met beide voeten op de grond. We werken dag na dag om die droom te verwezenlijken. Stap voor stap.

Door te onderhandelen wanneer mogelijk.

Maar door actie te ondernemen als dat nodig is!

Auteur / copyright:

Frank Moreels

Social

@frankmoreelsETF

www.facebook.com/frankmoreels.international/

linkedin.com/in/frank-moreels-01835a51